

Bloddonorernes **plasma** bliver til **livsvigtig medicin**

Blodforbruget i Danmark er faldende. Det betyder færre fuldblodstapninger og dermed mindre plasma. Plasma bliver imidlertid brugt til at fremstille livsvigtige lægemidler til patienter i Danmark. Derfor indsamler blodbankerne nu den nødvendige plasma ved specialtapninger.

Tekst: Tom Erik Kampman

Foto: Jeppe Michael Jensen

Plasma fra danske donorer bliver til livsvigtige lægemidler. På side 4-5 kan du læse om Thomas, der fik fibrinogenkoncentrat for at få blodet til at styrkne, da han blev offer for et knivstikkeri. Fibrinogenkoncentratet er lavet af plasma, og det var med til at redde Thomas' liv.

Imidlertid er der sket et fald i antallet af fuldblodstapninger de seneste år. Det har ført til, at Danske Regioner har sat en målrettet indsats i gang for at indsamle mere plasma.

De almindelige fuldblodstapninger bliver suppleret med de såkaldte plasmaferesetapninger, hvor blodbankerne kun tapper plasma. Der er brug for omkring 80 ton plasma om året. 20 ton skal komme fra plasmaferese.

Hvis blodbankerne skulle hente den mængde ved de almindelige fuldblodstapninger, ville det betyde 72.000 almindelige tapninger om året. Men lægerne ville ikke have brug for de røde blodlegemer og blodpladerne, som så ville blive destrueret. Med plasmaferese vil blodbankerne kun skulle lave 30.000 tapninger om året.

Plasma fra danske bloddonorer er med til at redde menneskeliv.

Det er muligt at hente en større mængde plasma ved plasmaferesetapning, da det kun er en bestemt del af blodet, der bliver tappet.

Plasma redder liv

55 procent af blodet er plasma. Plasmaets funktion er bl.a. at transportere blodets celler, nærings- og affaldsstofferne rundt til organerne i kroppen.

93 procent af plasmaet er vand. Resten er forskellige plasma-proteiner, salte, næringsstoffer, hormoner, vitaminer, affalds- og sukkerstoffer. Der er flere hundrede forskellige plasmaproteiner med forskellige funktioner.

F.eks. bliver blodets evne til at styrkne bestemt af stoffer i blodplasmaet, og ved at bruge dette i lægemidler kan det altså

redde liv som i Thomas' tilfælde. Andre plasmaproteiner er unikke til at bekæmpe sygdomme.

Plasma bliver til lægemidler

Når blodbanken har tappet plasmaet, bliver det kort tid efter nedfrosset for at optimere holdbarheden.

Det frosne plasma bliver flere gange om måneden indsamlet fra de danske blodbanker og fragtet videre til en aftager, der kan lave det om til relevante lægemidler.

På vej dertil bliver plasmaet opbevaret i et fryseanlæg i lastbilen, hvor temperaturen aldrig overstiger den tilladte grænse på -20 grader. Temperaturen bliver konstant målt flere steder i kølerummet for at sikre, at den er helt korrekt.

Donorerne leverer råvaren

Regionernes indkøbsorganisation, Amgros, er i øjeblikket i gang med en udbudsrunde gældende fra 2016, hvor de skal finde en aftager, der kan lave de danske bloddonorers plasma om til livsvigtige lægemidler.

Danmark stiller selv med "råvaren" i form af plasmaet fra de danske bloddonorere. Amgros indhenter via et EU-udbud tilbud på, hvad det vil koste at forarbejde

det danske plasma til lægemidler.

Tilbudsgiverne skal også dokumentere informationer vedrørende forarbejdningen af plasmaet. På baggrund af EU-udbuddet bliver der valgt en leverandør.

Dansk plasma = danske lægemidler

Den aftale, som Amgros laver med vinderen af EU-udbuddet, sikrer kontrol med, at det rent faktisk er dansk blodplasma, der bliver brugt til lægemidlerne.

Den portion plasma, som en dansker har doneret, vil ved hjælp af et elektronisk system blive fulgt hele vejen fra tappestedet via aftageren og tilbage til Danmark igen. Dansk plasma bliver til dansk medicin – uanset hvilken aftager der vinder det næste EU-udbud.

– Den danske selvforsyningsmodel sikrer et minimum af spild og en effektiv fremstilling af danske blodbaserede lægemidler. Med indsamlingen af plasma vil Danmark fortsat være et foregangsland på plasmaområdet, siger blodbankschef i Region Hovedstaden, Morten Bagge Hansen.

Bloddonorerne i Danmark bakker op om samarbejdet, som betyder, at patienter i Danmark

får medicin fremstillet af dansk plasma.

– Det er vores mål at kunne levere dansk blod til patienterne – uanset om det er direkte til behandling eller medicin til de danske hospitaler, pointerer generalsekretær for Bloddonorerne i Danmark, Jesper Villumsen.

FAKTA

I dag bliver det plasma, som ikke bliver anvendt direkte til behandling, oparbejdet til følgende lægemidler:

Albumin

Albumin bruges som erstatning for blodplasma efter store blodtab og svære forbrændinger.

Immunglobulin

Immunglobulin styrker immunforsvaret ved at bekæmpe infektioner forårsaget af mikroorganismer som for eksempel bakterier og virus. Immunglobulin er naturligt forekommende antistoffer. Det bruges til at behandle patienter, der ikke selv producerer immunglobuliner.

Plasmaet er en klar gul væske, når den ligger i blodposen.